

УДК 330.341.1:338.242

Дятлова В.В., д.е.н., професор

Єрохіна Д.О., аспірант

Маріупольський державний університет

ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІКИ: ВАРІАНТИ ДЛЯ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНІ

Трансформаційні процеси зміни ресурсної на інноваційну модель розвитку економіки отримали правове забезпечення з прийняттям у 2012 році Закону «Про переведення економіки України на інноваційну модель розвитку». Розвиток країн – інноваційних лідерів доводить необхідність реалізації таких процесів, що є підґрунтям для економічного зростання та забезпечення конкурентоспроможності в світовій економіці.

Формування та розвиток інноваційної моделі пов'язано з трансформаційними процесами в інших системах. Перш за все це стосується системи технічного регулювання, яка, з одного боку, забезпечує інноваційний рівень техніко-технологічних процесів вироблення продукції в країні [1, с. 56], з іншого – базис для зовнішньої торгівлі і зменшення її ризиків [2, с. 4843]. Взаємозв'язок обґрунтовується тим, що у загальному вигляді під інноваційною моделлю розвитку розуміють таку модель, зокрема економічну, концепція якої засновується на використанні високотехнологічних інновацій та створенні конкурентоспроможної продукції для збуту на зовнішньому ринку.

Країни вибудовують власні моделі інноваційного розвитку економіки, які засновані на певних рушійних силах. Вибір і концентрація на імперативах дозволяє акумулювати фінансові ресурси для інноваційного розвитку і створити з них певні фактори успіху [3]. В основі відомих чотирьох моделей інноваційного розвитку, а саме євроатлантичній, східноазійській,

альтернативній і потрібній спіралі, які визначено достатньо умовно, покладено різні рушійні сили [4].

Євроатлантична модель, що сформовано в країнах Західної Європи (Швеція, Нідерланди, Данія, Швейцарія, Фінляндія та ін.), базується на поєднанні певних елементів інноваційного циклу в рамках функціонування певного інституту. Так, фундаментальна наука отримує розвиток на базі університетів за рахунок бюджетного фінансування. Прикладні дослідження здійснюються за фінансування грантів і проєктів транснаціональних корпорацій. Чіткий поділ сфер науково-інноваційної діяльності та її фінансування забезпечують розвиток таких інституцій, як технопарки, технополіси, інноваційні центри, що підтримується державною інноваційною політикою.

Східноазійська модель виходить з того, що фундаментальні дослідження проводяться в інноваційних лабораторіях великих корпорацій, а прикладні дослідження фінансуються приватним сектором. Розробки створених інноваційних центрів сфокусовані на новітніх технологіях для промисловості та невиробничого сектору економіки.

Альтернативна модель виходить з таких рушійних сил, як використання нових інноваційних технологій інших країн, а також здійснення фундаментальних та прикладних досліджень для аграрного сектору економіки, зокрема сільського господарства. Таку інноваційну модель запроваджено в Таїланді, Чилі, Туреччині, Португалії.

Модель потрібної спіралі вважається новітньою моделлю інноваційного розвитку, яка заснована на євроатлантичній моделі. В основі моделі три сектори, які створюють інноваційний продукт: науковий, державний і бізнес середовище. У США така модель реалізована завдяки створенню великих інноваційно-інвестиційних центрів, які об'єднують вчених, підприємців-новаторів і інвесторів. Наразі модель потрібної спіралі трансформується в

більш складну – модель четверної спіралі, до якої залучено громадянське суспільства.

Аналіз досвіду провідних інноваційно розвинених країн світу свідчить по наступне. По-перше, не існує єдиної успішної інноваційної моделі, адже кожна країна відрізняється одна від одної «вихідними» параметрами (станом розвитку економіки, соціальної та екологічної сфер, інноваційної діяльності, законодавчою базою тощо). По-друге, спрогнозувати наслідки імплементації зарубіжного досвіду з регулювання відносин в інноваційній сфері в специфічних національних умовах є важливим, але утруднено на практиці. По-третє, жодна інноваційна модель не функціонує без впливу держави, яка створює необхідні умови для розвитку інновацій через організаційно-правові засади, визначення пріоритетних напрямів їх розроблення та запровадження.

Для розбудови ефективної інноваційної моделі розвитку України слід враховувати, що для реалізації цілей сталого розвитку нагальною потребою є націленість на інновації не тільки в економіці, але й у соціальній та екологічній сферах країни.

Література

1. Дятлова В.В. Забезпечення економічної безпеки і конкурентоспроможності економіки механізмами технічного регулювання. *Актуальні проблеми економіки: Науковий економічний журнал*. 2011. Вип. № 3 (117). С. 56-62.
2. Fokina-Mezentseva K., Melnyk T., Diatlova V., Buhas V., Shatska Z. Determination of the Critical Risk Zone for the Indicator of Foreign Trade Import Coverage by the Export of Goods and Services Subject to its Normal Distribution. *International journal of scientific & technology research*. 2020. Vol. 9. Issue 03, march. Pp. 4843-4847.
3. Дятлова Ю.В., Тарасенко Д.Л. Інноваційний розвиток економічних систем: державний і регіональний аспекти фінансування. *Менеджер: Вісник Донецького державного університету управління. Серія «Економіка»*. 2021. № 1 (90). С. 37-

45.

3. Diatlova V., Diatlova Yu., Petryk I., Hutareva Yu., Zubro T., Tyshchenko O. Innovative development: model and evaluation method in the context of integration processes. *Management theory and studies for rural business and infrastructure development*. 2021. Vol. 43, no. 1. P. 161-171.

УДК 330

Hnatenko Iryna

Doctor of Science in Economics, Professor

Kyiv National University of Technologies and Design,

Kuksa Ihor

Doctor of Science in Economics, Professor

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv

STABILITY OF THE ECONOMY AND INDUSTRIAL POTENTIAL OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR

Ukraine continues to regroup under constant criminal strikes, adjusting to life and defense in conditions of war. The mass bombings of the civilian population have once again confirmed that the motivation and ultimate goal of the aggressor is not mythical security, but the destruction of the lives of people who dared to be free and independent. Deliberately causing a humanitarian catastrophe in a European country with a population of 40 million. There are no options in Ukraine except for victory. Therefore, the confrontation will be long. Foreign partners are projected not to want to fight for Ukraine. However, their contribution is also invaluable: in providing weapons, in caring for refugees, in providing humanitarian aid. Powerful financial programs are expected to open. This should give the country the strength to endure.